

Raadsinformatiebrief

Onderwerp : Ontwikkelprogramma Drechtsteden

Aanleiding : Collegebesluit Ontwikkelprogramma Drechtsteden

Datum : 19 juni 2013

Doel : a) het ter kennisname verstrekken van informatie

Portefeuillehouder : P.J. Verheij
(078) 770 6003 p.j.verheij@alblasserdam.nl

Primaathouder : Sonja van der Stel
(078) 770 3963 s.vander.stel@alblasserdam.nl

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 26 maart 2013 heeft de portefeuillehouder, dhr. P.J. Verheij, u tijdens een Bijeenkomst voor Informatie en Opinie (BIO) bijgepraat over ontwikkelingen omtrent de ambtelijke samenwerking binnen de regio. Deze avond zijn toelichtingen gegeven op de evaluatie van het proeftuinjaar 2012 door de portefeuillehouder en op de gezamenlijke visie van de zeven secretarissen op het toekomstige samenwerken in het netwerk Drechtsteden door de secretaris, mw. A.M. van den Berg. In deze raadsinformatiebrief informeren we u over het vervolgtraject op de visie in het tweede kwartaal van 2013 en het standpunt van het Alblasserdamse college van B&W over de voorstellen die vanuit de visie zijn uitgewerkt in het Ontwikkelprogramma Drechtsteden.

Relatie met eerder door de gemeenteraad ingenomen standpunt bestuurlijke toekomst

Bij haar besluit rond de bestuurlijke toekomst in november 2011 heeft de gemeenteraad tevens de kaders aangegeven voor de ontwikkeling van de ambtelijke organisatie. Dit raadsbesluit is uitgewerkt in het koersplan voor de ambtelijke organisatie van juni 2012. Er zijn veel nieuwe ontwikkelingen sinds die tijd. Landelijk is er nieuw kabinet gekomen met nieuwe financiële druk, ook vanuit de Europese Commissie. In de Perspectiefnota 2014 is al zoveel als mogelijk rekening gehouden met de kabinetsplannen. Tevens worden de consequenties van de decentralisatieopgaven steeds duidelijker.

Met de uitspraak van de gemeenteraad uit november 2011 in de hand en onze visie op organisatieontwikkeling is gesproken met de Drechtstedengemeenten in het voortraject van dit ontwikkelprogramma. Hier zijn voorstellen uit voortgekomen die goed passen bij de uitgangspunten ('scenario anderhalf') die door de gemeenteraad van Alblasserdam zijn geformuleerd.

Organisatienetwerk als perspectief

De regionale voorstellen in het Ontwikkelprogramma Drechtsteden vormen samen een aanmerkelijke stap in intensiever en minder vrijblijvend ambtelijk samenwerken. Het vertrekpunt is het verbeteren van ons reeds aanwezige organisatienetwerk. In de uitwerking is niet uitgegaan van één grote structuuroplossing. De manier van werken over organisatiegrenzen heen is belangrijker dan de structuurvraag zelf. Voor ieder onderwerp is de vraag gesteld wat de beste manier en schaalgrootte is om taken te organiseren. De keuzen die daarin worden voorgelegd zijn niet principieel maar pragmatisch. In een afgewogen balans van efficiency, kwaliteit, nabijheid en lokaal opdrachtgeverschap.

Achtergrond

Visie (gemeente)secretarissen op het werken in de Drechtsteden

De gemeentesecretarissen zijn ervan overtuigd dat de gemeenten aan het begin staan van een tweede fase in de ambtelijke samenwerking in de Drechtsteden. In de visie schrijven zij dat verdergaande samenwerking nodig is omdat onze organisaties te kwetsbaar zijn geworden, zeker in het licht van het kennisverlies door pensionering van medewerkers en de krappe arbeidsmarkt. Ook de komende rijksbezuinigingen in relatie tot en bijna verdubbeling van de omvang van onze begroting als gevolg van de decentralisaties wordt genoemd als belangrijk argument voor het belang van ambtelijke samenwerking.. Een nieuwe fase is ook zeer wenselijk, vanwege het commitment om de potentiële kwaliteiten van het Drechtstedelijke gebied te ontwikkelen en de ambities te realiseren van de besturen waarvoor gewerkt wordt. Het versterken van de aantrekkelijkheid van het gebied vraagt alle energie die gemobiliseerd kan worden.. 'Hiervoor is tenminste verdergaande ambtelijke samenwerking noodzakelijk. Samenwerking die wat ons betreft vanzelfsprekender wordt dan tot nu toe, minder complex, met meer daadkracht en nog meer flexibiliteit' (Bron: Visie Werken in de Drechtsteden, december 2012).

Visie volgt op ervaringen proeftuinjaar

Deze visie vloeit logischerwijs voort uit de ervaringen uit het proeftuinjaar 2012: 'In dit jaar is nogmaals gebleken hoeveel winst en plezier er kan zitten in samenwerking, maar ook dat poolen niet voor alles de aangewezen werkvorm is en dat we, ook in de samenwerking, heldere lijnen willen, qua sturing en verantwoording. Vanuit die lessen en een blik op wat er komende jaren allemaal op onze organisaties afkomt, vinden wij de tijd rijp voor de volgende stap. Wij hopen met deze visie onze medewerkers en onze bestuurders te motiveren om hier samen de schouders onder te zetten.' (Bron: Visie Werken in de Drechtsteden, december 2012).

Inhoud en proces Ontwikkelprogramma Drechtsteden

In het eerste kwartaal van 2013 is de visie op het werken in de Drechtsteden vertaald in het Ontwikkelprogramma Drechtsteden: een geheel van 17 projecten die bijdragen aan de door de secretarissen genoemde doelen. Begin 2013 heeft ieder college van B & W de vraag gekregen om in te stemmen met het verder uitwerken van voorstellen voor de 17 projecten. Alle colleges van B&W, soms met nadere reactie, hebben hier unaniem positief op gereageerd. In de BIO van 26 maart j.l. heeft wethouder Verheij de Raad geïnformeerd over het standpunt van het Alblasserdamse college ten aanzien van de visie.

Uitwerking van 17 voorstellen

Medewerkers uit alle gemeentelijke organisaties en de GR Drechtsteden hebben vervolgens met enthousiasme gewerkt aan de 17 voorstellen uit het ontwikkelprogramma. De voorstellen zijn divers van aard en verschillen in de mate van uitwerking, omvang en impact. .Vanuit het collectief van het Overleg Netwerksecretarissen Drechtsteden (ONS-D) vindt sturing op de samenhang tussen de voorstellen plaats.

Bestuurlijk opdrachtgeverschap en lokale autonomie

Uitgangspunt voor de inrichting van het ambtelijke organisatienetwerk is de autonomie van de deelnemende gemeenten. Dat betekent concreet dat de verdere ontwikkeling van onze ambtelijke organisaties geen gevolgen heeft voor de bestuurlijke autonomie of regionale en lokale bestuurlijke bevoegdheden. De voorstellen hebben uitsluitend betrekking op de wijze waarop besturen worden ondersteund. Er vindt geen overdracht van bevoegdheden plaats. Oftewel: de gemeenten blijven erover gaan, maar het gemeentebestuur wordt met meer kwaliteit tegen lagere kosten ondersteund.

De inhoud van het ontwikkelprogramma

Aan de zes college en het DSB is inmiddels besluitvorming gevraagd over de uitgewerkte voorstellen van het Ontwikkelprogramma Drechtsteden.

De voorstellen uit het ontwikkelprogramma zijn in drie tranches onder te verdelen:

1. *Bijeenbrengen van ambtelijke capaciteit.*

Deze voorstellen zijn gericht op het onderbrengen van medewerkers en werkzaamheden in één organisatie. Hiermee wordt bedoeld dat de personele verantwoordelijkheid/arbeidsrelatie

en aansturing alsook de werkzaamheden in één organisatieonderdeel zijn ondergebracht. Vanuit dit organisatieonderdeel kunnen medewerkers lokaal in een gemeente werkzaam zijn. Voorstellen zijn: een gemeenschappelijke unit voor economische promotie & acquisitie, 1 klant contact centrum, regionaal projectmanagement, een gemeenschappelijk ingenieursbureau, een gezamenlijke netwerkorganisatie openbare ruimte. Alle gericht op het uitwisselen van kennis van capaciteit.

2. *Versterken van eenduidige sturing van het netwerk.*

De voorstellen, gericht op de eenduidige sturing van ons netwerk, hebben betrekking op de instelling van netwerk-MT's en het continueren van het poolen van (beleids-)medewerkers door voortzetting van het programmeren en matchen uit de proeftuinen. Deze netwerk-MT's werken onder de verantwoordelijkheid van het ONS-D. Voor Sociaal, Fysiek, Economie is er een ambtelijk netwerk-MT waar regie en uitvoering op lokale en regionale meerjarenprogramma's worden opgepakt, inclusief de gezamenlijke aanpak van de drie decentralisatie-opgaven (m.n. Sociaal)

3. *Uniformeren van processen en systemen.*

De voorstellen met betrekking tot het uniformeren van processen, systemen en werkwijzen zijn randvoorwaardelijk voor het functioneren van de samenwerking en de opbrengsten die met de ontwikkeling van het netwerk zijn beoogd. Deze voorstellen zijn hoofdzakelijk gericht op de bedrijfsvoering in de organisaties en vallen voor het overgrote deel onder de ambtelijke verantwoordelijkheid van de secretarissen. Voorstellen zijn: regionale afspraken maken over het uniformeren van back-offices, verrekenen & overhead, rechtspositieregelingen voor personeel en opleidingenbeleid.

Lokale besluitvorming over Ontwikkelprogramma Drechtsteden

Het college van B&W heeft op 18 juni een positief besluit genomen op alle vanuit het ONS-D voorgelegde beslispunten van de 17 voorstellen. Hieraan heeft zij de voorwaarde gesteld dat in de verdere uitwerking van de voorstellen rekening wordt gehouden met onderstaande randvoorwaarden.

Over het voorstel over de vorming van een regionale unit voor promotie en acquisitie heeft het college de volgende visie geformuleerd. Het college staat positief tegen de beweging van regionale promotie en acquisitie voor de Drechtsteden. Het college wil dit vorm geven binnen de netwerkstructuur en acht de vorming van een centrale unit minder passend. Het accent van het college is gericht op de netwerkgedachte en hogere begrenzing van wat regionaal wordt opgepakt. Het draait er vooral ook om elkaar als gemeentes te informeren en expertise rond complexe bedrijfsvraagstukken op niveau te brengen.

Bij het voorstel voor de vorming van het Klant Contact Center is een aandachtspunt de wijze waarop het lokale sturingsmechanisme op de uitvoering vorm zal worden gegeven. Dit sturingsmechanisme evenals de verhouding hiervan ten opzichte van de hosting vraagt een nadere uitwerking. Daarnaast dient het te allen tijde mogelijk te zijn om op locatie in Alblasserdam contact met de gemeente te hebben (front-office taken), onverschillig de aard of de complexiteit van een onderwerp. Zo hecht het college veel waarde aan een laagdrempelig zorgloket. Het college vraagt aandacht voor de waarborging van de toegang tot lokale informatie en samenwerking met maatschappelijke partners zoals de Stichting Welzijn Alblasserdam.

In het voorstel om alle ingenieurswerkzaamheden van deelnemende gemeenten uit te laten voeren door een gemeenschappelijk ingenieursbureau (dus geen vrijblijvende aanbesteding meer) merkt het college op dat de formulering van dit beslispunt niet langer aansluit bij de huidige ontwikkeling. Een nieuwe formulering waaruit blijkt dat de doorontwikkeling van het IBD wordt gekoppeld aan het project met betrekking tot de openbare ruimte is gewenst.

Bij het voorstel voor het instellen van een programma voor het gefaseerd afstemmen en waar mogelijk uniformeren van processen en systemen in onze organisaties vraagt het college aandacht voor het risico dat kwaliteitsoptimalisatie leidt tot minder efficiency. Het uitgangspunt van kostenvermindering is in beginsel leidend. Daarnaast verdient de verdeling van de winst die bereikte efficiency heeft opgeleverd de aandacht.

Lokale organisatieontwikkeling in volle gang

Onze eigen ambtelijke organisatieontwikkeling is in volle gang en loopt volgens planning. Het koersplan met als titel 'samen verder met passie en lef', dat medio 2012 is vastgesteld en als leidraad geldt voor onze organisatie, wordt momenteel uitgevoerd. Via de sporen 'waardegedreven organisatie' en 'verbinden en versterken van netwerken' worden projecten uitgevoerd die bijdragen aan de doelen van de organisatieontwikkeling. Eind 2013 vindt een eerste evaluatie plaats van behaalde resultaten in de organisatieontwikkeling, als onderdeel van het overdrachtdossier van het college.

Daarnaast is de ambtelijke organisatie in transitie. Per 1 juni 2013 zijn de taken van bouw- en woningtoezicht, vergunningverlening en APV naar de Omgevingsdienst overgeheveld. Collega's zijn in dienst getreden van de Omgevingsdienst. Er worden voorbereidingen getroffen voor de inrichting van een zelfstandige sportstichting per 1 januari 2014 met overgang van het zwembadpersoneel.

Met inachtneming van de opmerkingen die vanuit het college bij de uitwerking van de regionale voorstellen zijn meegegeven, is het college van mening dat de voorstellen passen in de door Alblasserdam gestelde kaders van november 2011 en de uitwerking van de organisatievisie. Steeds opnieuw wil het college zich de vraag stellen hoe de taken waarvoor de gemeente zich gesteld ziet staan het beste kunnen worden opgepakt om een zo goed mogelijk resultaat te behalen. Daarbij wordt aangekoerst op het versterken van interactief bestuur en het breder benutten van het zelforganiserend vermogen van de samenleving. Het gaat om een balans waarbij de overheid een vangnet biedt aan de kwetsbaren en verder ruimte, richting en vertrouwen geeft aan de samenleving. Dit is ook terug te lezen in het collegeprogramma. Het doel is om ieder vraagstuk op de best passende schaal op te lossen met de juiste mix van efficiency, kwaliteit, nabijheid en lokale kennis. Dit betekent enerzijds opschalen zoals in het geval van projectmanagement en anderzijds afschalen zoals bij de buitenruimte (gladheidsbestrijding), het beheer van de sportaccommodaties in de sportstichting en het opgerichte Leerwerkbedrijf Alblasserdam.

Wat levert het op en wat mag het kosten?

De verwachting is dat met de uitvoering van de voorstellen een besparing op de proces- en systeemkosten van onze organisatie gerealiseerd kan worden van naar verwachting meer dan 10%. Met name de voorstellen die gericht zijn op het bijeenbrengen van capaciteit en het uniformeren van processen en systemen leveren een grote bijdrage aan de efficiency van onze organisaties, naast kwalitatieve verbeteringen als verbetering van kwaliteit en vermindering van kwetsbaarheid. In de visie van de secretarissen is een mogelijke toekomstige efficiencykorting op onze gezamenlijke ambtelijke organisatie van € 4 mln in 2015 oplopend tot € 6 mln in 2017 genoemd. De secretarissen zien dit nog steeds als een realistische en haalbare opgave.

Voor een exacte bindende uitspraak over het te behalen efficiencyvoordeel is het nog te vroeg. Er is meer inzicht en ervaring nodig om mogelijke dubbeltellingen, opbrengsten en benodigde capaciteit voor uitvoering van de voorstellen. Na deze fase van eerste bestuurlijke besluitvorming wordt het efficiencyvoordeel verder uitgewerkt. Het college zal, na bespreking van de concrete businesscases en besluitvorming in de fase die de komende maanden volgt en passend bij het solide financieel beleid, overgaan tot het verwerken van besparingen in de begroting.

Vervolgtraject

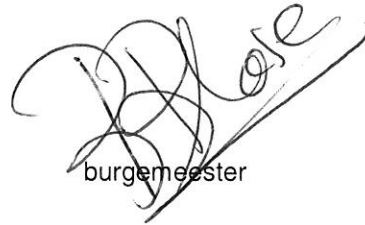
Eind juni moet duidelijk zijn hoe de besluiten van de verschillende colleges eruit zien. Daarna worden de voorstellen, indien deze op voldoende draagvlak kunnen rekenen, verder uitgewerkt zoals aangegeven per voorstel. De uitgewerkte voorstellen worden opnieuw voorgelegd aan de

gemeentebesturen en indien van toepassing aan de medezeggenschap voordat gestart wordt met de uitvoering ervan. Na de zomer zullen wij u informeren over de standpunten van de overige colleges en het vervolgtraject.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

secretaris

B/A

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end.

burgemeester

bijlage 1) overzicht gevraagde besluitvorming